

Foto av disse 7 manchestervalpene er innsendt av Grete Bertelsen. Fotograf er Vibeke Petersen, 4150 Rennesøy.

Artikkelforfatter: Kari Ditlefsen

Jeg har etterhvert blitt mer og mer forundret over at våre hunder fungerer så bra som de gjør i den menneskeflokk de har fått tildelt. Dette gjelder mine også, bare så det er sagt....

Vi tar hunden som er skapt til å leve et fritt liv i naturen og derfor er utstyrt med egenskaper for å klare seg der, setter den inn i vår lille verden og forlanger at den skal følge våre regler for god takt og tone. Disse, for hunden uforståelige regler, skal den lære av mennesker - som i de fleste tilfeller ikke har tatt bryet med å sette seg inn i hundens mest elementære signaler (les språk) - men i stedet tillegger valpen masse menneskelige egenskaper, som den heldigvis ikke har.

Hunden er et flokkdyr og det er vel det som redder oss. Den vil være et medlem av sin flokk for enhver pris. Dens instinkter forteller den at ellers er den forlatt. Men det er klart den må føle seg usikker og frustrert over alt det uforståelige som blir forlangt av den.

Det er heldigvis få som bedriver aktiv dyremishandling i vårt land, men den uforstandige behandling hunder er utsatt for, grenser vel av og til til psykisk mishandling?

Jeg vil gi en liten forklaring på dette ved å fortelle en oppdiktet historie satt sammen av mange av de erfaringer jeg etter hvert har høstet:

Familien Olsen, mor, far, en tenåringsdatter (det er hun som har mast lengst) og en åtte år gammel sønn, har lenge ønsket seg hund. Nå har drømmen gått i oppfyllelse, og den åtte uker gamle valpen er i hus. Mor og far hadde begge hund som barn og vil at deres barn skal ha kontakt med dyr.

En mener å ha greie på det med hund og har bestemt seg for hvor den skal ligge, kjøpt matskåler, hundebånd, valpefôr og et nytt teppe. Hva de ikke har er en bok om hundens språk...

Valpen får mye oppmerksomhet den første dagen, men det er bestemt på forhånd at om natten skal den ligge på kjøkkenet under benken (ingen bortskjemt hund der i huset nei). Familien går til ro, den lille valpen, som på ingen måte er moden nok til å være alene, hyler hele natten og den neste og den neste.....

Til slutt orker ikke familien mer, men lar den ligge inne hos mor og far. Valpen som er helt utslitt etter de første døgn i sin nye flokk, hvor den hele tiden har hatt en enorm angst for å bli overlatt til seg selv,

besvimer nesten av utmattelse og sover hele natten.

Nå må den finne ut hvor den er plassert på rangstigen. Det har blitt litt uklart for den i løpet av de første dagene. Er den en utstøtt som flokken ikke vil vite av (forlatt på kjøkkenet) eller er den nestsjef (ligger ved siden av sjefen om natten - plassert på dennes soverom).

Det er ikke greit.....

Dens instinkter sier at den må finne sin plass på flokkens rangstige. Den begynner å behandle alle i familien, unntatt far, som valper, og en valps omgang med andre valper er ganske tøff. Mor er oppklort, tenåringsdatteren har snart ingen hele langbukser igjen, og åtteåringen har stengt seg fornærmet inne på rommet sitt etter et vondt bitt i nesen. Gleden med dyr er sterkt overdrevet, tenker familien Olsen.

Alle tror at valpen må "lekes" med! For å unngå flere klore - og bittskader finnes det fram filler og baller. Fillene dras mellom valp og menneske og ballene kastes av menneske for å finnes av valpen. Det knurres, stresses og "lekes". MORO!

Hvor mange ganger må jeg si at valper leker IKKE! Alt de gjør er trening. Det første er for valpen en kamptrening og hver gang den "vinner" fillen, blir den litt mer selvsikker. Ballen er et byttedyr som jages og fanges, og for hver gang utvikler den litt mer jaktinstinkt.

I løpet av fem måneder har familien Olsen fått en valp hvor alle "ville" instinkter har blitt godt utviklet, og man har begynt å tenke på å sende den tilbake til oppdretter. "Den er jo helt umulig og sikkert et resultat av innavl!" sier familien Olsen!

Jeg setter opp noen enkle regler for denne viktige perioden.:

• 1. En valp vet ikke at maten blir servert hver dag av mennesket. Altså MÅ den øve opp ferdigheter den tror den vil trenge for å skaffe seg mat - **JAKT** (les:løping etter alt som beveger seg) **DREPING AV**

BYTTET (les: risting, knurring og glesing over "byttet") **KONTROLL OVER BYTTET** (les: knurring til alle som nærmer seg). Derfor forlang alltid noe av valpen før den får maten sin. Den må for eks. sitte rolig før du setter ned matskålen. Ta aldri maten fra en spisende valp. Be den gå vekk fra matskålen før du eventuelt fjerner den.

- 2. Uønsket adferd fra valpen må korrigeres akkurat så strengt at den holder opp. Dette varierer sterkt fra valp til valp. For noen rekker det med et bestemt NEI! Andre må det knurres til! Rist aldri valpen, da blir den bare enda "villere" i sin oppførsel.
- 3. Gi ros **STRAKS** den slutter med uønsket adferd, **ROS-ROS.ROS**.

Etter en samtale med valpens oppdretter, som ikke viste noen interesse for å ta valpen tilbake og ga svært få konstruktive råd for å løse problemet, var familien overlatt til seg selv med sin viltre og etter hvert store krabat.

De kunne nå velge mellom omplassering, avliving eller forsøk på oppdragelse. Heldigvis kom de over en annonse om et kurs som gjaldt hundehold og meldte seg på.

Første møte var kun for hundeeiere og eventuelle familiemedlemmer. Far Olsen med menneskeflokk møtte, som de fleste andre i fullt forsvar på grunn av alt det som hadde hendt. Han var delvis fornærmet på hunden sin også. Den hadde jo fått god mat, nytt teppe, nytt bånd og tak over hodet - hvorfor kunne den ikke vise litt taknemlighet? Det var flaut for en "hundekjenner" å måtte innse problemene, og det var i alle fall ikke hans skyld!

Kurslederen var en god psykolog, og lot familien få komme med alle sine klager over hunden sin før han forsiktig begynte å forklare hvordan en hund egentlig fungerer og hvordan den tolket våre handlinger. Familien kjente seg igjen i små anekdoter som ble fortalt på en lun og humoristisk måte og ga sakte men sikkert opp sin forsvarsposisjon.

Før kvelden var omme hadde de fått lyst til å begynne på nytt med sin hund, og gledet seg allerede til neste kurskveld.

Den kom, og familien møtte opp med en pesende, logrende på-to-dansende hund hvor kontakt mellom valp og eier var "zero". Far forsøkte med et par barske kommandoer og flere harde rykk i båndet - null respons - bare mer pesing. Veien fram til et godt forhold mellom hund og familie syntes lang og tornefull! Og det ble den!

Det er mulig at du som leser dette også har en hund som bare viser interesse for ting rundt seg og gir blaffen i deg, og det

er klart at dette ikke er bra for ditt ego. Vi mennesker liker ikke å bli totalt oversett, og i alle fall ikke når vi desperat prøver å få kontakt - og kontakt må etableres mellom deg og hunden din før du kan komme videre og begynne å trene inn gode vaner.

Det som er så ergelig å tenke tilbake på, er den åtte ukers gamle valpen som trofast diltet etter deg hele dagen, selv på do ville den være med, og som skrek hele natten i sin ensomhet på kjøkkenet. Den gang var det hunden som ville ha kontakt og du som avviste. Nå får du betalt for dette.

Trening begynner hjemme, uten forstyrrelser. Sett deg rolig ned og når hunden, i mangel på mer interessante oppgaver, kommer bort til deg, viser du glede over at den kommer. Klapp den rolig langs munnen og snakk med lav og myk stemme. Du må lære hunden din at kontakt med deg er koselig og ikke fylt av hyl og skrik, risting og i verste fall slag.

Men hunden har ikke lært dette i løpet av en kveld, og hvis du eller andre i familien faller tilbake til gamle synder med skrik og rop, er du tilbake til utgangspunktet. Skulle hunden gjøre noe uønsket, holder det med et lavt, men bestemt nei, opp igjen og opp igjen. ROS straks den holder opp med den uønskede adferden - ros som du mener og gir med entusiasme. Dette er ikke lett, det blir nei-ros, nei-ros, nei-ros.

Har hunden din allerede kommet så langt i sin kontaktløshet at den i det hele tatt ikke kommer til deg, selv om ingenting annet interessant pågår, må du sette deg på huk i et hjørne av rommet og late som du er meget opptatt av å krafse i noe spennende mellom gulvplankene. Den hunden som da ikke kommer, er enten halvdød eller livredd deg! I begge tilfeller er det bedre at hunden da får et annet oppholdssted.

Kontakttrening inne, uten forstyrrende momenter, kan du nok holde på med til neste nummer av DA-nytt, og synes du at det går framover, kan du bevege deg med kontakttrening ut, men ikke blant masse andre hunder eller mennesker.

I slike situasjoner må du nok finne deg i å bli oversett enda i lang tid, hvis du da ikke har en hund med stor evne til tilgivelse eller du viser deg som et talent i kontakttreningens vanskelige kunst!

Familien Olsen har ikke så god tid heller, ved 8 måneders alder vil en valp få andre og viktigere interesser enn sin tobeinte flokk. Da begynner nemlig hormonene å bruse i blodet, og en unghund som har fått øynene opp for damene kan være en utfordring for de fleste.

Fortsetter i neste nr.....